

До 50-річчя Черкаської області

В.Н. Шавровська

***Модернізація контрольно-коригуючої
діяльності керівників дошкільних
навчальних закладів, навчально-
виховних комплексів з питань дошкілля***

/Методичний посібник/

**м. Черкаси
2006**

Акмеологічний підхід як основа технологій оцінювання діяльності педагогічних працівників дошкільної освіти

“Демократичні процеси в державі вимагають вироблення нових суспільних вимог до освіти, зокрема її дошкільної ланки, як основи соціокультурного становлення особистості”, - вказується в “Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні”, важливому документі Міністерства освіти і науки та Академії педагогічних наук України. Саме тому проблема модернізації контрольно-коригуючої діяльності керівників надзвичайно актуальна. Впровадження особистісно-орієнтованої моделі навчання вимагає перебудови діяльності педагогів, пошуку нових підходів, нових технологій визначення ефективності роботи вихователя, впливу його на дитину. Сьогодні широко застосовуються класичні рекомендації М.Поташника, Т.Чекмарьова, В.Березовської, В.Бондаря щодо вивчення науково-теоретичної та методичної готовності педагогічних працівників, їх емоційних характеристик діагностування, прогнозування та експертизи педагогічного процесу. “Діагностування у правильно організованій роботі повинно становити не менше дев'яносто відсотків педагогічного процесу”, - зазначає доктор педагогічних наук І.П.Підласий. “Коли точно знатимемо, чого бракує вихователеві, його підготовку та реальні можливості, ми досягнемо мети ефективного виховання, розвитку навчання з мінімальними зусиллями і затратами часу. Працюючи наосліп, ми не лише не досягнемо цілі, а й віддаляємо її непередуманими втручаннями так само, як малограмотний лікар не поліпшує стан хворого, лікуючи його не від тієї хвороби”.

Значно розширюють можливості керівників наукові дослідження такі як: “Психологія педагогічного менеджменту” Н.Л.Коломенського, “Організаційно-педагогічні основи методичної роботи” В.І.Пущова, “Теоретичні основи педагогічного менеджменту” В.І.Маслова, В.П.Драгуна, В.І.Шаркунова, “Діагностика та експертиза педагогічних проектів” І.П.Підласова, “Управління дошкільними закладами освіти: організація контролю та керівництва” К.О.Крутій, “Перестройка методичної роботи в дошкільних учредженнях Черкаської області на основі діагностическо-прогностических підходів” Л.І.Прокопенко, “Управлінська компетентність керівника школи” В.І.Маслов, Н.М.Чепурна, С.Т.Шпак.

Керівні працівники дошкільних навчальних закладів та навчально-виховних комплексів відчують труднощі в адекватному оцінюванні діяльності вихователів, яке знаходиться у зворотньо-пропорційних відносинах щодо професійного рівня контролюючої особи.

Виникає потреба в чітко визначених критеріях ефективності роботи педагога з тим, щоб досконало визначити перспективу психологічної і методичної допомоги їм з метою оптимізації навчання і виховання дошкільнят, забезпечення виконання державних стандартів освіти.

В основу діяльності покладено ідею онтопсихології прометаною як прогресуючу реалізацію нових моделей свідомості і поведінки, без чого неможливо забезпечити (реалізувати базовий компонент дошкільної освіти) державні стандарти дошкільної освіти.

Головним важелем організаційно-методичної діяльності сьогодні є акмеологічний підхід до процесу підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Теоретико-методичне забезпечення повинно реалізуватися на основі акмеологічного підходу.

Акмеологія (грец. акме – вершина чогось) галузь психологічних знань, зосереджена на проблемах удосконалення професій її діяльності, ділової взаємодії, професійного спілкування, методів запобігання професійної деформації, досягнення професійних вершин спеціалістами різних сфер життєдіяльності суспільства.

Враховуючи загальні вимоги до організації занять зосереджується увага на основних складових змісту, яким мають оволодіти учасники навчального процесу – вихованці дитячого садка.

Завдання має такі етапи:

1. Уважно простежити науково-психологічну та організаційно-методичну діяльність педагога. Визначити значимість кожного компонента заняття для подальшого розвитку дитини. В залежності від важливості складника надати кожному з них певну суму балів, що в загальному складає 50 балів.
2. Провести перегляд занять, виставити фактичну суму балів за реалізацію складових змісту.
3. Визначити вплив схем на глибину, швидкість і оперативність аналітичної діяльності керівника.

4. Внести зміни, при потребі, в схему: щодо кількості балів за кожним критерієм, розширення об'єму складників змісту тощо.

До відома: критерії, подані автором, можуть бути змінені тим, хто їх використовуватиме та доповнені в залежності від типологічних рис особистості.

Оцінка оздоровчо-тренувального ефекту занять з фізичної культури

№ п/п	Компоненти заняття	Кількість балів за реалізацію складників	
		очікувані	фактично
1.	Забезпечення фізіологічного навантаження (визначається фізіологічна крива через графічне відображення впливу запропонованого фізичного навантаження на серцево-судинну систему дитини із зазначенням пульсу, який підраховують за 10 сек. на початку і по закінченні заняття, а також на початку і наприкінці кожної складової частини заняття: підготовчої, основної та заключної).	6	
2.	Забезпечення моторної щільності заняття з фізичної культури, тобто, співвідношення часу, витраченого однією дитиною, за якою спостерігають, на безпосереднє виконання вправ, рухів, ігор, і часу тривалості заняття.	2	
3.	Профілактична та коригуюча цінність заняття: профілактика порушень постави, плоскостопості, слабкості м'язового корсету, стимулювання м'язового тону, вестибулярних реакцій, подолання тугорухливості суглобів тощо.	4	
4.	Попередження травматизму.	3	
5.	Діяльність педагогів щодо розвитку фізичних якостей у дітей: сили, швидкості, спритності, гнучкості, витривалості тощо.	3	
6.	Використання факторів загартування дитячого організму, розширення знань дітей про чинники гарту: сонце, повітря, воду, сніг тощо та правила користування.	2	
7.	Врахування основних факторів ризику захворювань серцево-судинної системи, порушень постави, невротичних захворювань, порушення обміну речовин тощо.	2	
8.	Реалізація біологічної потреби дитини в русі, рівень задоволення дітей, потяг до подальшого самостійного розвитку власного організму, щоденних занять фізичною культурою	2	
9.	Формування рухових вмінь і навичок у дітей. Виховання інтересу до володіння новими рухами. Якість виконання руху.	2	
10.	Формування навичок особистої та громадської гігієни.	2	
11.	Розвиток вміння розуміти будову власного тіла, його функціональні особливості, вести спостереження за ним в стані спокою і активному русі, дбати про його вдосконалення.	3	
12.	Забезпечення принципу превентивності, підготовка дітей до правильної поведінки в екстремальних ситуаціях.	2	
13.	Застосування вправ інтенсивного характеру та на розслаблення.	1	
14.	Створення умов для збереження і зміцнення психічного здоров'я.	1	
15.	Здійснення медико-педагогічного контролю за руховою діяльністю та станом здоров'я дітей.	2	
16.	Використання динамічних та статичних вправ.	1	
17.	Забезпечення гармонійного розвитку дитини на заняттях з фізичної культури: розвиток просторових відношень, розширення кругозору, корекція емоційних станів та ін.	2	

18.	Поєднання рухової та мовленнєвої діяльності у фізичному вихованні дітей.	2	
19.	Показ зрушень у фізичному розвитку дітей, їхніх досягнень в оволодінні руховими вміннями та фізичними якостями перед однолітками, залучення дітей до самоаналізу.	1	
20.	Вміння педагога викликати позитивні емоції, виявляти адекватні реакції, контролювати власний настрій і емоційний стан вихованців.	1	
21.	Соціальний статус заняття, його вплив на процес соціалізації дітей.	2	
22.	Відповідність комплексу вправ, ігор, рухових вмінь програмі.	1	
23.	Мотивація фізичної готовності.	1	
24.	Розвиток, прояви дитячої творчості та самостійності під час заняття, реакція вихователя. Дитина в ролі вихователя.	1	
25.	Запобігання надмірного психічного та фізичного перевантаження.	1	
Разом:		50	

Параметри аналізу мовленнєвого заняття

№ п/п	Компоненти заняття	Кількість балів за реалізацію складників	
		очікувані	фактично
1.	Фонетична компетенція (разом): – правильна вимова звуків; – розвиток фонетичного слуху; – володіння інтонаційними засобами.	5	
		2	
		2	
		1	
2.	Лексична компетенція (разом): – словникове багатство; – розуміння семантики слів.	5	
		3	
3.	Граматична компетенція (разом): – морфологічна правильність мовлення; – синтаксична правильність будови мовленнєвих композицій; – наявність оцінно-контрольних дій.	6	
		2	
		2	
		2	
4.	Діамонологічна компетенція (разом): – вміння будувати діалог з партнером; – зв'язні висловлювання репродуктивного характеру; – зв'язні висловлювання творчого характеру.	5	
		2	
		1	
		2	
5.	Комунікативна компетенція (разом): – наявність формул мовленнєвого етикету; – виразність мовлення; – ініціативність спілкування; – комплексне застосування мовних і немовних засобів з метою комунікацій: міміка, жести; – уміння орієнтуватися в ситуації спілкування.	6	
		1	
		1	
		1	
		1	
		2	
6.	Відповідність змісту заняття вимогам Базової освіти.	1	
7.	Дотримання принципу максимальної мовленнєвої активності дітей, проведення групових форм навчання.	3	
8.	Мотивація заняття та етапів мовленнєвої діяльності.	2	
9.	Правильність і нормативність мовлення педагога.	2	
10.	Соціальний статус заняття.	2	
11.	Формування у дітей почуття захищеності, впевненості. Турбота про психічне здоров'я.	2	

12.	Фізхвилинка як елемент підвищення розумової працездатності.	2	
13.	Емоційна зацікавленість спілкування вихованців з педагогом та ровесниками.	2	
14.	Посилена мотивація навчально-виховного процесу: застосування сюрпризних, ігрових моментів, сюжетів казок.	2	
15.	Комплексний підхід до розвитку мовлення і навчання мови.	2	
16.	Забезпечення принципу відповідності програми рівню мовленнєвого розвитку дітей.	2	
17.	Розвиток критичного ставлення до мовлення.	1	
Разом:		50	

Параметри аналізу заняття з формування математичних понять

№ п/п	Компоненти занять	Кількість балів за реалізацію складників	
		очікувані	фактично
1.	Формалізоване сприймання математичного матеріалу.	3	
2.	Логічне мислення в сфері кількісних і просторових відношень.	4	
3.	Здійснення серіації (групування) за величиною, масою, об'ємом, розташуванням у просторі, перебігом подій у часі.	2	
4.	Класифікація геометричних фігур, предметів та їх сукупності за якісними ознаками та чисельністю.	3	
5.	Вимірювання кількості, довжини, ширини, висоти, об'єму, маси, часу.	2	
6.	Швидке і широке узагальнення математичних об'єктів, відношень дій.	3	
7.	Здійснення найпростіших усних обчислень, розв'язування арифметичних та логічних задач.	3	
8.	Прагнення знаходити свої шляхи розв'язування завдань, самостійно виводити нові знання із засвоєного.	2	
9.	Вміння розмірковувати, обґрунтовувати, доводити і відстоювати своє міркування.	3	
10.	Правильне користування виразами, що означають положення предметів у просторі, вказують напрямки, пов'язуються з орієнтаціями в часі.	2	
11.	Математична пам'ять, узагальнена пам'ять на математичні відношення, типові характеристики на схеми, роздуми, докази.	2	
12.	Зворотність мислительного процесу при математичних роздумах, швидка і вільна перебудова спрямованості мислительного процесу, переключення з прямого на зворотній хід думок.	3	
13.	Потяг до ясності і простоти, економності і раціональності в роздумах і рішеннях.	2	
14.	Зберігання математичної інформації.	2	
15.	Гнучкість мислительних процесів у математичній діяльності.	4	
16.	Формування інтересу до логіко-математичної діяльності.	3	
17.	Використання зв'язок „І”, „ЧИ”, „ЯКЩО”, „НІ”.	2	
18.	Вчити дітей довільно у потрібний момент відтворювати знання, легко і швидко використовувати їх у різних життєвих ситуаціях.	3	
19.	Розвиток математичної спрямованості і розуму.	2	
Разом:		50	

Параметри аналізу занять з образотворчої діяльності

№ п/п	Компоненти занять	Кількість балів за реалізацію складників	
		очікувані	фактично
1.	Створення уявлення про особливості образотворчого мистецтва, як візуального, відрізнити його від іншого.	2	
2.	Подача знань про відмінні риси основних видів образотворчого мистецтва: живопис, графіка, скульптура тощо.	2	
3.	Ознайомлення з жанрами образотворчого мистецтва: пейзаж, натюрморт, портрет.	2	
4.	Оволодіння технічними прийомами та методами роботи, спираючись на знання особливостей матеріалу, техніки.	4	
5.	Пізнання характерних засобів художньої виразності різних видів образотворчої діяльності: малювання, ліплення, аплікація, робота з природним матеріалом.	3	
6.	Вміння передавати свої переживання, інтереси, знайомі предмети різної форми.	2	
7.	Навчання продукування ідей, експериментування та дослідження.	3	
8.	Здатність точного оцінювання пропорцій.	2	
9.	Здатність оцінки світлових співвідношень.	2	
10.	Здатність точного визначення на око вертикалі та горизонталі.	2	
11.	Синтетичне сприймання предмету.	2	
12.	Розвиток вміння орієнтуватися в основних засобах вираження настрою, вміння їх характеризувати (лінія, колір, композиція, ритм).	2	
13.	Вміння виражати свої почуття кольором, композиційним рішенням, послідовністю, формотворенням.	2	
14.	Відчуття задоволення від процесу та результату творення.	1	
15.	Застосування творчого досвіду у повсякденному житті.	2	
16.	Виявлення естетичного ставлення до життя.	2	
17.	Смак у доборі кольорів.	2	
18.	Рівень оволодіння композицією.	2	
19.	Виховання ціннісного ставлення до продуктів образотворчої діяльності(власних, однолітків, інших людей).	2	
20.	Раціональне використання матеріалів та інструментів.	1	
21.	Розвиток вміння поєднувати в художній діяльності елементи різних видів мистецтва.	2	
22.	Деталізування зображення, знаходження шляхів та засобів його вдосконалення, збагачення.	2	
23.	Знання матеріалів, які використовуються в роботі.	2	
24.	Оволодіння професійною лексикою.	1	
25.	Збереження психічного здоров'я.	1	
Разом:		50	

Параметри аналізу заняття в різновіковій групі

№ п/п	Компоненти заняття	Кількість балів за реалізацію складників	
		очікувані	фактично
1.	Віковий склад групи, кількість вікових угруповань за віком та кількісним складом. (Доцільність комплектування груп).	1	
2.	Доцільність структури заняття: можливість охоплення всіх дітей, оптимальність організації їхнього навчання.	4	

3.	Вид заняття: спільне (з одного розділу програми), комбіноване (з різних розділів програми), з окремою підгрупою дітей.	4	
4.	Раціональність поєднання занять з різних розділів програми.	4	
5.	Доцільність добору змісту навчального матеріалу на спільному занятті.	3	
6.	Оптимальність етапів занять у кожній віковій підгрупі: зайнятість вихованців протягом всього часу, доцільність та раціональність завдань для самостійного виконання дітьми.	4	
7.	Рівень задоволення потреби дитини в контакті з педагогом при наявності труднощів.	2	
8.	Добір завдань для самостійного виконання: їхня відповідність щодо змісту заняття, розвитку мислительних процесів, складності, новизни, доступності.	4	
9.	Врахування рівня навченості дітей у кожній віковій підгрупі.	2	
10.	Відповідність програмного змісту вимогам програми та віковим особливостям дітей.	2	
11.	Рівень активізації вихованців кожного вікового угруповання.	3	
12.	Засоби підтримання працездатності вихованців протягом всього навчального процесу.	2	
13.	Можливість, логічність і доцільність переходів від однієї підгрупи дітей до іншої.	2	
14.	Різноманітність завдань за формою, змістом, новизною.	2	
15.	Які види контролю використовуються: самоконтроль, взаємоконтроль вихованців, контроль вихователя. Раціональність, можливість оптимізації контролю за рахунок збільшення самостійності дітей.	2	
16.	Забезпечення вихованців матеріалом для самостійного виконання завдань.	2	
17.	Психологічний комфорт на занятті.	1	
18.	Дотримання вимог щодо фізичного розвитку дитини: відповідність меблів, зміна діяльності, фізкультхвилинка.	1	
19.	Соціальний статус заняття.	2	
20.	Вміння педагога тримати в колі зору всіх вихованців.	1	
21.	Сприяння здійсненню зворотного зв'язку	1	
22.	Розвиток уміння усвідомлювати взаємозалежність особистої поведінки в середовищі.	1	
Разом:		50	

Параметри аналізу заняття з розвитку конструктивно-технічних здібностей дітей дошкільного віку

№ п/п	Компоненти заходу	Кількість балів за реалізацію складників	
		очікувані	фактичні
1.	Відкривати різноманітні властивості предметів, виявляти винахідливість у поліпшенні якості, удосконаленні тощо.	2	
2.	Вміння формулювати задум, прогнозувати майбутній результат предметно-практичної діяльності.	1	
3.	Аналітичне сприймання: точне визначення пристрою по горизонталі, вертикалі, здатність точно оцінювати пропорції.	2	
4.	Розвиток спостережливості в галузі технічних пристроїв, здатність бачити їх досконалість та прорахунки.	1	

5.	Розвиток комбінаторських здібностей: - співставляти, порівнювати властивості різних тіл, матеріалів; - почуття практичної доцільності застосування того чи іншого прийому або вибору технічного пристрою; - здатність створювати із заданих вузлів, деталей нові комбінації.	1 1 1	
6.	Розвиток технічного мислення: здатність сприймати логіку технічних пристроїв.	2	
7.	Розумовий розвиток: знаходження ідей і принципу їх здійснення.	2	
8.	Графічне конструювання: здійснення ідеї в графічному зображенні.	2	
9.	Предметно-маніпулятивне конструювання: конкретна реалізація ідеї.	1	
10.	Вчити спостерігати і аналізувати зразок майбутньої моделі, бачити спільне і відмінне в оточуючому.	1	
11.	Синтетичне сприймання предмету в просторі.	1	
12.	Самостійно розробляти варіанти конструкцій, продумувати технологію їх виготовлення.	2	
13.	Розвивати уяву про відносність величини і форми, предмета та пропорції деталей.	1	
14.	Вміння переносити задум на ескіз, ескіз на матеріал, який підібраний для виготовлення моделі.	1	
15.	Встановлювати місця з'єднань, добирати кріплення та з'єднувати деталі.	1	
16.	Формування бажання та інтересу самостійно займатися творчою діяльністю.	1	
17.	Розвивати психологічні процеси: творчість, фантазію, пізнавальну активність, допитливість, художній смак, конструкторсько-технологічні здібності	2	
18.	Вчити конструювати моделі на основі опису, за уявленням, уявою.	1	
19.	Вміння послідовно виконувати трудові операції, дотримуватися технології виконання дій за визначеними орієнтирами.	2	
20.	Сприяти самовираженню особистості, розкриттю творчої індивідуальності, власних здібностей.	2	
21.	Формування знань про техніку безпеки, розвиток вміння користуватися безпечним засобами праці.	2	
22.	Формування потреби до взаємодопомоги, здатності до співпереживання.	2	
23.	Володіння навичками конструктивної продуктивної безпечної праці.	2	
24.	Критично оцінювати зроблене, співвідносити його з задуманим.	1	
25.	Виготовляти власні поробки, застосовувати їх в іграх, праці.	2	
26.	Розвиток навичок самоконтролю, самооцінки.	2	
27.	Формування художнього смаку.	1	
28.	Вміння об'єктивно оцінювати продукт своєї праці, отримувати задоволення від результату діяльності.	1	
29.	Розвиток інтересу до пошуку, збирання і використання матеріалів, які мають різноманітну форму, придатні для створення різних ігрових конструкцій та їх оздоблення.	2	
	Разом:	50	

Параметри аналізу заходів з екологічного виховання

№ п/п	Компоненти заходу	Кількість балів за реалізацію складників	
		очікувані	фактично
	Формування свідомості про те, що людина-частка природи:		
1.	Визначення спільнот та відмінностей в об'єктах живої і неживої природи в порівнянні з людиною;	3	
2.	Визначення основних спільних характеристик представників флори та фауни: будова тіла, спосіб життя, пересування, живлення, розмноження тощо;	1	
3.	Подача знань про будову тіла людини та живих істот, навчання нескладним способам обстеження власного тіла, визначення його стану (вимір пульсу, частоти дихання тощо).	3	
4.	Встановлення простих зв'язків, закономірностей між явищами і предметами.	1	
5.	Визначення ролі об'єктів живої і неживої природи в житті людини.	1	
6.	Показ ролі природи в оздоровленні та лікуванні людей, живих істот.	1	
7.	Розкриття ролі природи в оздоровленні та лікуванні людей, живих істот.	1	
8.	Організація екологічно доцільної діяльності дітей в природному довкіллі: оволодіння вміннями і навичками по вирощуванню, догляду та лікуванню живих об'єктів природи.	2	
9.	Здійснення природної діяльності: мікророзплідники, мікрозаповідники, "зони здоров'я", „садові та лісові лікарні", "Екологічні стежки" тощо.	2	
10.	Навчання дітей гармонійних відносин із живою і неживою природою: показ сильних і слабких сторін її представників, чинники їх здоров'я та хвороб, загибель рослин, тварин, руйнування об'єктів неживої природи (зсуви, утворення урвищ та ін.).	2	
11.	Вирощування, заготівля та застосування лікарських рослин, "Аптека дитячого садка".	2	
12.	Організація пошуково-дослідницької діяльності вихованців в природі з метою показу впливу людини на об'єкти живої і неживої природи, взаємозалежності між ними. Роль різних умов для існування живих істот.	3	
13.	Формування елементарних основ екологічного виховання щодо збереження природних ресурсів: охорона та збагачення ґрунту, запобігання ерозії ґрунту, зсувів, профілактика забруднення водоймищ, навколишнього середовища.	2	
14.	Виховання усвідомленого відношення до оточуючого середовища, турбота про його збереження.	1	
15.	Розвиток і прояв емоцій: інтерес, радість, подив, співчуття, образа (з приводу недоречних дій людини в довкіллі) тощо.	1	
16.	Виховання бажання бути потрібним і приємним у довкіллі.	1	
17.	Виховання дітей правильній поведінці в екстремальних ситуаціях: спека, злива, зсуви, пожежа, укуси живих істот, отруєння рослинами та ін.	2	
18.	Розробка екологічно доцільного харчування.	1	
19.	Розробка картотеки страв для самостійного виготовлення їх дітьми в сім'ї чи на занятті.	1	

20.	Навчання дітей співвідносити біомасу власного тіла, його міць і здоров'я з якістю харчування, способом життя. Визначати групи продуктів, необхідних для відновлення здоров'я.	1	
21.	Моделювання ситуацій для формування екологічної свідомості.	2	
22.	Екологічна етика. Розробка правил бережливого відношення до природи.	1	
23.	Оволодіння вмінням проведення біологічної паспортизації об'єктів "Червоної Книги України".	1	
24.	Створення екологічних традицій в дошкільному закладі, планування дій.	1	
25.	Прогнозування ймовірних змін та ефекту від власних дій.	1	
26.	Формування знань про атмосферу, Сонце та інші космоенергетичні чинники, їх вплив на людину, живі істоти, позитивний та шкідливий вплив, захисні засоби.	1	
27.	Формування поняття про фізичне здоров'я, його зміцнення і збереження.	2	
28.	Забезпечення комфортного стану дітей від контакту з природою, бажання надалі спілкуватися з нею, отримуючи задоволення. Проаналізувати з дітьми їх відчуття та почуття щодо дій в природі.		
29.	Здійснення мовленнєвого розвитку дітей завдяки їх діяльності в природі: описові, віршовані тексти, творчі розповіді, занурення в природу через складання питань про неї.	1	
30.	Формування фізичних якостей дітей засобами природи: використання різноманітних вправ в природному середовищі, підтягування на міцній гіллячці, підповзання під стебло кропиви. Купання у водоймищі та багато іншого.	1	
31.	Естетичне виховання засобами природи: милування, відтворення в зображувальній діяльності тощо.	1	
32.	Реабілітація дітей з психофізичними вадами, індивідуальна робота.	1	
33.	Проведення екологічного моніторингу.	2	
34.	Формування символічної функції мислення; вчити створювати системи знаків, плани, схеми.	1	
	Разом:	50	

Оцінка ефекту освітньо-виховного заходу з проблем валеологічної освіти

№ п/п	Компоненти заходу	Кількість балів за реалізацію складників	
		Очікувані	Фактичні
1.	Формування валеологічної свідомості, бережливого і дбайливого ставлення до своєї особистості, власного здоров'я як найвищої цінності і важливої умови найповнішої реалізації потенційних можливостей особистості.	3	
2.	Показ людини як системи, що саморозвивається.	1	
3.	Формування позитивного ставлення до власної зовнішності.	1	
4.	Доступне розв'язання відомостей (синкретична інформація, а не деталізована анатомічно) про будову свого організму про призначення частин тіла, органів: очі бачать, вухами людина слухає, зуби подрібнюють їжу, носом дихають відчують пахощі, очищається і обігрівается повітря та ін.	3	
5.	Методика обстеження, вивчення власного організму: визначення	3	

	частоти дихання, вимір пульсу, правильність будови опорно-рухового апарату, визначення стопи, неушкоджених зубів та ін.		
6.	Свідоме ставлення до свого поведіння стосовно власного здоров'я, розробка правил самооздоровлення.	2	
7.	Навчання дітей спостереженню за відчуттям власного організму, називати місце їх прояву, якість відчуттів: приємні, неприємні прояви, легкість.	3	
8.	Розширення інформації про функції деяких біосистем: опорно-рухова, серцево-судинна, травна та ін. Формування поведінки щодо їх правильного функціонування.	2	
9.	Дані про роль і сенс життя, роль активності живої істоти.	3	
10.	Формування у дітей поняття про фізичне здоров'я, його складові, зміцнення і збереження.	1	
11.	Виявлення знань дітей про ознаки нездоров'я та заходи по профілактиці чи наданню домедичної допомоги.	2	
12.	Проведення порівняльного аналізу зовнішніх ознак людини, її будови тіла з братами – іншими живими істотами. Підведення до висновку, що життя існує в різних формах.	2	
13.	Формування уявлення про схожість та відмінність в будові тіла, його частинах, функціях у людини і тварин, птахів, комах, риб тощо.	2	
14.	Знання дітьми елементів народної медицини, застосування (безпечно) в разі необхідності.	2	
15.	Формування навичок особистої гігієни, розуміння їх, самоусвідомлення. Формування потреби в гігієні.	2	
16.	Навички особистої гігієни у тварин.	1	
17.	Подання синкретичної, а не деталізованої анатомічної інформації про організм.	2	
18.	Загартовуючі процеси, їх роль у здоров'ї організму, формування інтересу та бажання до них.	2	
19.	Розвиток навичок самоспостереження, самоаналізу, визначення самопочуття, стану здоров'я.	1	
20.	Про правила валеологічного етикету, формування його.	1	
21.	Створення у дітей мотиваційних установок на здоровий спосіб життя, як одну з умов формування і збереження фізичного, психологічного, духовного і соціального здоров'я.	1	
22.	Розширення знань про небезпеку з боку різних живих істот: уточнення різновидів травмування, інфекціонування. Правила безпечної поведінки.	2	
23.	Космоенергетичні чинники і стан здоров'я людини. Позитивний, шкідливий вплив, правила використання та захисту.	1	
24.	Підготовка дітей до правильної поведінки в екстремальних ситуаціях. Превентивне виховання.	2	
25.	Ознайомлення дітей з правилами охорони слуху, зору, постави, шкіри та ін органів тіла.	1	
26.	Про профілактику екологічного забруднення як передумову шкідливого впливу на здоров'я оточуючих.	2	
27.	Формування реалістичної самооцінки, поведінки дитини щодо себе та природи.	2	
Разом:		50	